

Europese charter voor de rechten en verantwoordelijkheden van ouderen met een langdurige zorg- of hulpbehoefte

Voorwoord

Menselijke waardigheid is onschendbaar. Leeftijd en afhankelijkheid kunnen geen grond zijn voor beperkingen van de mensenrechten en burgerlijke vrijheden zoals erkend door internationale standaarden en ingebed in democratische grondwetten. Iedereen, ongeacht gender, leeftijd of afhankelijkheid heeft het recht van deze rechten en vrijheden gebruik te maken en deze zo nodig te verdedigen.

De Europese Unie erkent en respecteert de rechten van ouderen die een grotere kans hebben afhankelijk te worden van anderen voor zorg, "om een leven in waardigheid en onafhankelijkheid te leiden en deel te nemen aan het sociaal en cultureel leven," (charter of fundamental rights of the eu, art. 25.). Iedere beperking van deze rechten, wanneer veroorzaakt door leeftijd en afhankelijkheid, moet berusten op heldere wettige gronden en transparante wettige processen, en moeten proportioneel en opnieuw te beoordelen zijn, en vooral met inachtneming van de belangen van de persoon in kwestie zijn gedaan. Veronachtzaming en minachting van deze rechten is onacceptabel. Lidstaten moeten beleid ontwikkelen dat deze rechten, zowel in de intramurale als de extramurale zorgsetting bevordert en individuen die opkomen voor deze rechten steunt.

...

Met het voorstellen van een Europese Charter 'voor de rechten en verantwoordelijkheden van ouderen met een langdurige zorg- en hulpbehoefte' binnen het kader van het daphne III programma tegen ouderenmishandeling, willen de EUSTACEA partners de discussie binnen EU lidstaten openen over hoe de rechten van de meest kwetsbare ouderen het best erkend en bevestigd kunnen worden. Hun doel is ouderen een stem te geven en ervoor zorgen dat zij gehoord worden door de hele maatschappij.

AGE leden en de project partners benadrukken dat het voortschrijden in leeftijd geen beperking van de rechten, plichten en verantwoordelijkheden van een persoon inhoudt, maar onderstreept wel dat een persoon tijdelijk of permanent in een staat van onmacht kan verkeren die iemand verhindert de eigen rechten te verdedigen.

Het charter erkent dat een grote meerderheid van broze en kwetsbare ouderen vrouw zijn: twee van de drie personen met een leeftijd van 80+ in Europa is vrouw. Meer dan een derde van hen heeft alzheimer of dementie, waardoor zij nog kwetsbaarder zijn voor misbruik en mishandeling.

Gezondheid en langdurige zorg, inclusief de preventie en vroeg-interventie, moeten niet gezien worden als kostenpost, maar als een investering waar alle leeftijdsgroepen van profiteren. EU gezondheidszorg en langdurige zorg services zouden gebaseerd moeten zijn op solidariteit tussen generaties, om de voorzieningen van de Lissabon strategie uit te dragen, welke inhoudt dat de eu 'sociale uitsluiting en discriminatie zal bestrijden en sociale rechtvaardigheid en bescherming, gelijkheid tussen vrouwen en mannen, solidariteit tussen generaties en de bescherming van de rechten van het kind zal bevorderen.'

Situaties van afhankelijkheid van anderen en kwetsbaarheid zijn complex: de ouderen zelf, hun families, en professionele en vrijwillige zorggevers moeten allen de opgetekende rechten respecteren. Het charter is bedoeld om iedereen in staat te stellen ouderen te faciliteren in de toegang tot hun fundamentele rechten.

Het doel van het charter is om andere charters en maatregelen die reeds in sommige landen van de Europese unie bestaan aan te vullen en te onderschrijven, niet om hen te vervangen. Het charter is ook bedoeld om bewustwording te creëren onder een breder publiek, de rechten van een groeiend aantal personen dat langdurige zorg ontvangt te benadrukken en best practices in lidstaten en daarbuiten te voeden. Deze rechten worden vandaag de dag nog niet volledig gerespecteerd, maar onze ambitie is dat te bewerkstelligen.

In deze zin is het doel van het charter om een referentiedocument te worden waarin alle fundamentele principes en rechten staan die nodig zijn voor het welzijn van iedereen die afhankelijk is van anderen voor hulp en zorg vanwege leeftijd, ziekte of handicap.

De begeleidende gids verduidelijkt het charter en vult deze aan. Het is een integraal onderdeel van het charter en illustreert het charter met meerdere voorbeelden gebaseerd op ervaringen en initiatieven, welke aangedragen zijn door de meeschrijvende organisaties.

Deze gids moet alle actoren helpen zich verantwoordelijk te voelen voor de principes zoals in het charter omschreven en ze toe te passen in hun nationale en lokale context.

Het recht op waardigheid, fysiek en mentaal welzijn, vrijheid en veiligheid

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht behouden op respect voor uw menselijke waardigheid, fysiek en mentaal welzijn, vrijheid en veiligheid. In het bijzonder heb u het recht:

Artikel 1

- 1-1 Op respect voor uw menselijke waardigheid en welzijn, onafhankelijk van uw leeftijd, ras, kleur, nationale of sociale achtergrond, financiële middelen, opvattingen, sexe, seksuele voorkeur of identiteit en mate van zorg of hulp die u nodig hebt.
- 1-2 Op respect voor en bescherming van uw fysieke, seksuele, psychologische, emotionele, financiële en materiële welzijn.

Fysiek welzijn

- 1-2.1 Op respect voor en bescherming van uw fysieke welzijn en vrijwaring van iedere vorm van fysiek misbruik, zoals: misbruik en verwaarlozing, ondervoeding en uitdroging, uitputting, bovenmatige kou of hitte, en iedere te voorkomen lichamelijke aandoening.
- 1-2.2 Op bescherming tegen iedere vorm van seksueel misbruik en/of mishandeling.

Psychologisch en emotioneel welzijn

- 1-2.3 Op respect voor en bescherming van uw psychologische en emotionele welzijn en bescherming van elke vorm van psychologisch of emotioneel misbruik of mishandeling.

- 1-2.4 Te verwachten dat anderen u niet bewust een gevoel van onrust, stress, of een negatief of depressief gevoel bezorgen.
- 1-2.5 Beschermd te zijn van iedere poging u te scheiden van een ander persoon met wie u wenst samen te zijn.

Financiële en materiële veiligheid

- 1-2.6 Beschermd te zijn tegen elke en alle vorm(en) van financieel en materieel misbruik.
- 1-2.7 Te verwachten dat zij die uw financiële en materiële middelen beheren dit zullen doen in uw belang, wanneer u er zelf niet meer toe in staat bent.
- 1-2.8 Uw persoonlijke bezittingen te behouden tot u bewust beslist deze op te geven of tot uw overlijden. U hebt het recht op bescherming tegen het gedwongen veranderen van uw testament of het gedwongen opgeven van financiële en materiële zaken die u rechs toekomen.

Bescherming tegen medisch en farmaceutisch misbruik

- 1-2.9 Bescherming tegen ieder medisch en farmaceutisch misbruik, mishandeling en verwaarlozing, waaronder: onjuist(e), onnodig(e) of overmatig(e) medische behandeling of medicijngebruik, of ontzegging/onthouding van behandeling.

Verwaarlozing

- 1-2.10 Bescherming tegen verwaarlozing en gebrek aan toewijding bij het verlenen van hulp, zorg en behandeling
- 1-2.11 Bescherming tegen dreigingen van welke aard dan ook. U moet zich veilig en geborgen kunnen voelen in uw omgeving en met de mensen om u heen.
- 1-2.12 Op volledige toegang tot sociale zekerheid en maatschappelijke hulpverlening.

Recht op zelfbeschikking

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht behouden op het maken van uw eigen levenskeuzes en het respect voor uw vrije wil. Dit recht is ook van toepassing op een door u zelfgekozen derde partij.

Artikel 2

Keuzevrijheid

- 2-1 U hebt het recht een leven te leiden dat zo zelf-bepaald en onafhankelijk is als uw fysieke en mentale capaciteiten toelaten, en om ter ondersteuning hiervan advies en hulp te ontvangen.
- 2-2 U hebt het recht te verwachten dat uw meningen, wensen en keuzes gerespecteerd worden door uw omgeving zelfs als u niet in staat bent deze op een volledige manier te uiten. U hebt het recht op de hoogte gesteld te worden van en deel te nemen aan besluitvormingsprocessen u betreffende. U hebt het recht een leefplek te kiezen die is aangepast aan uw behoeften, ongeacht of dit in uw eigen huis of in de formele zorg setting is.
- 2-3 U hebt het recht om controle te houden over uw eigendom en financiën en zowel financiële als wettelijke zaken en transacties met autoriteiten zelf te regelen. U moet de hulp krijgen die nodig is om dit te kunnen doen.

Hulp bij besluitvorming

- 2-4 U hebt het recht om een passende derde aan te wijzen om beslissingen voor u te nemen en uw belangen te behartigen.

- 2-5 U hebt het recht te vragen naar een second opinion over uw gezondheidssituatie alvorens een medisch traject in te gaan of behandeling te ondergaan.
- 2-6 U hebt het recht om voldoende tijd te krijgen om beslissingen zorgvuldig te overwegen, om toegang te hebben tot relevante documenten, en om keuzes te maken op basis van onafhankelijke informatie, advies en begeleiding.
- 2-7 In het geval u niet in staat bent zelf beslissingen te nemen of u hier op een later moment over te uiten, heb u het recht om van tevoren instructies en beslissingen vast te leggen met betrekking tot uw (ver) zorg(ing), uit te voeren door een gepaste derde partij. Uw wensen dienen te allen tijde gerespecteerd te worden, zelfs wanneer deze non-verbaal of door de derde partij van uw keus worden geuit.

Beperkingen met betrekking to zelfbeschikking

- 2-8 Er mag geen fysieke of mentale beperking op uw worden toegepast, tenzij sprake is van een passende/ evenredige reactie op een mogelijk gevaar of schade. Een dergelijke maatregel moet in uw belang geoordeeld zijn op basis van een transparant en onafhankelijk verifieerbaar proces dat ongedaan gemaakt kan worden. Evaluaties met betrekking tot uw mentale capaciteit om beslissingen te nemen zijn niet absoluut of voortdurend en moeten regelmatig worden herbeoordeeld.

Het recht op privacy

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht behouden op respect voor en bescherming van uw privacy en intimiteit.

Artikel 3

Recht op persoonlijk leven

- 3-1 U hebt het recht op respect voor uw behoefte aan privacy. U moet de mogelijkheid krijgen tijd alleen, of met de mensen van uw keuze, door te brengen, mocht u dit wensen.
- 3-2 Uw persoonlijke ruimte moet met respect worden behandeld onafhankelijk van waar u woont en het niveau van zorg en hulp dat u nodig hebt. Iedereen die betrokken is bij uw hulp en verzorging moet ten doel hebben alle beperkingen van uw privacy of recht op intieme relaties te vermijden.
- 3-3 Respect voor uw privacy wordt ook gereflecteerd in de overweging die gegeven wordt aan uw gevoelens van bescheidenheid. U hebt het recht om door verzorgers behandeld te worden met gevoeligheid en discretie.

Het recht op privé informatie en communicatie

- 3-4 U hebt het recht op privé communicatie. Uw brieven of elektronische post mogen niet ontvangen, geopend of gelezen worden door derden zonder uw toestemming. U hebt het recht in privacy te telefoneren.
- 3-5 Uw recht op privacy moet ook gereflecteerd worden in de vertrouwelijke behandeling van gegevens en documenten. Uw persoonlijke gegevens zijn bij wet beschermd.
- 3-6 U hebt het recht te verwachten dat discussies over uw algehele conditie, verzorging en behandeling – ongeacht of u daar zelf aan deelneemt – met gevoeligheid en discretie worden behandeld, en met respect voor uw privacy.

Het recht op zorg op maat van hoge kwaliteit

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht behouden op gezondheidsbevorderende zorg, hulp en behandeling van hoge kwaliteit, op maat gemaakt naar uw persoonlijke behoeften en wensen.

Artikel 4

Kwaliteit van zorg

- 4-1** U hebt het recht op tijdige, kwalitatieve, betaalbare gezondheidservices en langdurige zorg die aangepast zijn op uw individuele behoeften en wensen en zonder discriminatie van welke aard dan ook.
- 4-2** U hebt het recht om verzorgd te worden door personen met de juiste vaardigheden en om adequate hulp te ontvangen die tegemoet komt aan uw behoefte aan hulp, zorg en behandeling. Of u nu verzorgd wordt door professionals, familieleden of andere vertrouwde personen, zij zouden nu en in de toekomst de technische, structurele en financiële middelen, gespecialiseerde training en begeleiding moeten krijgen die nodig is om hen te voorzien van de hulp die nodig is.
- 4-3** U dient respijtorgoplossingen te zoeken om hen die u voorzien van dagelijkse hulp de benodigde onderbrekingen te bieden om hun persoonlijk leven te leiden en de kwaliteit van de zorg die zij u bieden te verhogen.

- 4-4 U hebt het recht om uw voordeel te doen met maatregelen die een teruggang van uw conditie tegengaan of een vooruitgang kunnen bewerkstelligen, en om uw onafhankelijkheid zoveel mogelijk te ondersteunen.
- 4-5 U hebt het recht te verwachten dat alle individuen, instituten en professionele organen / professionals die betrokken zijn bij uw zorg, hulp en behandeling met elkaar communiceren en samenwerken en de services die zij bieden zoveel mogelijk met elkaar in lijn brengen, om te verzekeren dat deze in uw belang zijn.
- 4-6 U hebt het recht op tijdige ondersteuning voor uw dagelijkse behoeften.

Zorg op maat

- 4-7 Als en wanneer u geïstitutionaliseerde zorg nodig hebt, zouden de kosten en voorwaarden van uw verblijf uiteengezet moeten worden in een expliciet contract. Informatie over uw rechten en verantwoordelijkheden moeten helder en transparant geformuleerd zijn. U hebt het recht om advies te ontvangen voor en tijdens uw opname.
- 4-8 U hebt het recht om u vrij te kunnen bewegen in uw omgeving. U hebt het recht om hulp en aanmoediging te ontvangen voor uw mobiliteit.
- 4-9 U hebt het recht te verwachten dat aspecten van uw achtergrond en voormalige levensstijl die voor u belangrijk zijn in overweging worden genomen.

Recht op gepersonaliseerde informatie, advies en informed consent

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht behouden om gepersonaliseerde informatie en advies te zoeken en te ontvangen over alle mogelijke opties voor uw zorg, hulp en behandeling zodat u in de mogelijkheid gesteld wordt geïnformeerd beslissingen te nemen.

Artikel 5

Het recht op toegang tot persoonlijke en gepersonaliseerde informatie

- 5-1** U hebt het recht geïnformeerd te worden over de staat van uw gezondheid en de beschikbare behandeling- en zorgopties. Dit moet bevatten: informatie en advies over de kansen op succes of falen, potentiële effecten van medicijnen, onderzoek of andere medische interventies met betrekking tot uw fysieke en mentale gezondheid en dagelijks leven, en beschikbare alternatieven.
- 5-2** U en een derde partij van uw keuze blijven het recht behouden op toegang tot uw persoonlijke medische gegevens en om te verzoeken om inzage van alle documenten die relevant zijn voor uw gezondheid.
- 5-3** Uw recht om te weigeren geïnformeerd te worden moet ook gerespecteerd worden.
- 5-4** U hebt het recht geïnformeerd en geadviseerd te worden over alle mogelijke ontspanningsactiviteiten, faciliteiten met betrekking tot uw woning, en maatregelen voor sociale zorg onafhankelijk van hun kosten. U moet de mogelijkheid krijgen zelf te beslissen of u deze kunt betalen en u moet voorzien worden van alle benodigde informatie om hierover een geïnformeerde beslissing te nemen.

Europese Charter charter voor de rechten en verantwoordelijkheden van ouderen met een langdurige zorg- of hulpbehoefte

Informed consent en advies

- 5-5 Uw expliciete toestemming of die van een derde van uw keuze moet gezocht worden voor alle beslissingen in relatie tot uw zorg en behandeling, evenals de deelname aan onderzoeksprojecten en medische proeven.
- 5-6 U hebt het recht op juridisch advies, vertegenwoordiging en verdediging. Juridische steun moet beschikbaar gesteld worden indien u zelf niet over voldoende middelen hiervoor beschikt.
- 5-7 Vereist voor uw recht op informatie en het geven van een toestemming op basis van volledige informatie is, dat er openlijk, tactvol en in bewoordingen die u begrijpt met u wordt gesproken.
- 5-8 U en mensen van uw keuze hebben het recht tijdig, helder en begrijpelijke informatie te ontvangen over de services die beschikbaar zijn voor u. Dit betreft ook informatie over de respectievelijke kosten en opties voor toepassing aan uw behoeften.
- 5-9 Voor het sluiten of aanpassen van een overeenkomst of contract voor extramurale zorg of andere services, hebt u het recht om volledig geïnformeerd en geadviseerd te worden over de inhoud en mogelijkheid tot aanpassen of wijzigen van de overeenkomst, waaronder betreffende services en kosten. Informatie over uw rechten en verantwoordelijkheden moet helder en transparant zijn.

Recht op voortzetting van communicatie, en participatie in de maatschappij en culturele activiteit

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht behouden om met anderen te communiceren en om deel te nemen aan het burgerlijk leven, een leven lang leren en culturele activiteiten.

Artikel 6

- 6-1** U moet u bewust zijn van en de mogelijkheden krijgen om vrijwillig deel te nemen aan het sociale leven in overeenstemming met uw interesses en mogelijkheden vanuit het oogpunt van solidariteit tussen generaties. U hebt ook het recht om de mogelijkheden te krijgen om betaald of vrijwilligerswerk te doen en deel te nemen aan een leven lang leren.
- 6-2** U hebt het recht om alle steun te ontvangen die nodig is om u in staat te stellen te communiceren. U hebt het recht dat uw behoeften en verwachtingen op het gebied van communicatie worden meegenomen, onafhankelijk van hoe u deze uit.
- 6-3** U hebt het recht om u vrij te bewegen met als doel het najagen van uw interesses en activiteiten. Wanneer uw mobiliteit beperkt is hebt u het recht hier hulp bij te ontvangen.

- 6-4 U hebt het recht op gelijkwaardige toegang tot nieuwe technologieën en op het leren en advies om hiermee om te gaan.
- 6-5 U hebt het recht om uw burgerrechten te blijven benutten, waaronder het recht om deel te nemen aan politieke verkiezingen en, indien nodig, hier onpartijdige hulp bij te ontvangen. Uw recht op vrijheid van keuze moet gerespecteerd worden en vertrouwelijkheid met betrekking tot uw stemkeuze moet door iedere persoon die u hulp biedt worden gewaarborgd.

Het recht op vrijheid van meningsuiting en vrijheid van gedachte / bewustzijn: opvattingen, cultuur en religie

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht behouden om te leven volgens uw overtuigingen, opvattingen en waarden.

Artikel 7

- 7-1** U hebt het recht op respect voor uw waarden en opvattingen, uw levensfilosofie en / of religieuze vrijheid ongeacht of deze waarden gedeeld worden door degenen die u hulp verlenen.
- 7-2** U hebt het recht om uw religieuze of spirituele opvattingen uit te oefenen en te observeren. U hebt ook het recht om spirituele of religieuze zorg en begeleiding te ontvangen van vertegenwoordigers van uw geloof of spirituele opvattingen wanneer u dit wenst. U hebt het recht om te weigeren deel te nemen in religieuze activiteiten en om toenadering van vertegenwoordigers van religies, geloof, en levensovertuigingen af te wijzen.
- 7-3** Iedereen, ongeacht hun culturele erfgoed, religieuze waarden of uitoefening, heeft het recht op respect en wederzijdse tolerantie.

- 7-4 U hebt het recht op vereniging, u aan te sluiten bij een groep en ook het recht om te weigeren deel te nemen aan een vereniging of groep.
- 7-5 U hebt het recht om uw politieke en sociale begrip en oordeel te ontwikkelen en om uw vaardigheden en kennis in dit opzicht te vergroten.
- 7-6 U hebt het recht om iedere ongewenste ideologie en politieke of religieuze druk te weigeren en u hebt het recht hiertegen bescherming te vragen.

Recht op palliatieve zorg en hulp, en respect en waardigheid in sterven en dood

U hebt het recht te sterven in waardigheid, in omstandigheden die corresponderen met uw wensen en binnen de grenzen van de nationale wetgeving van het land van verblijf.

Artikel 8

- 8-1** U hebt het recht op hulp en palliatieve zorg met mededogen wanneer u het eind van uw leven bereikt en tot u sterft. U hebt het recht op maatregelen die pijn en ander leed verzachten.
- 8-2** U hebt het recht te verwachten dat al het mogelijke wordt gedaan om ervoor te zorgen dat het proces van sterven waardig en draaglijk verloopt. Degenen die voor u zorgen en u begeleiden in deze tijd moeten respect hebben voor uw wensen en deze waar mogelijk naleven.
- 8-3** U hebt het recht te verwachten dat de medische en zorgprofessionals die betrokken zijn in de zorg tijdens de laatste momenten van uw leven ook zorg en steun verlenen aan uw naasten en andere vertrouwde personen, in overeenstemming met uw wensen. U hebt het recht bepaalde personen hiervan uit te sluiten.
- 8-4** U hebt het recht te bepalen of en in welke mate een behandeling, waaronder levensverlengende maatregelen, wordt geïnitieerd of voortgezet. Door u vooraf opgegeven instructies moeten gerespecteerd worden wanneer u zelf niet langer meer mentaal competent bent.

- 8-5 Niemand mag maatregelen nemen die systematisch tot uw dood leiden, behalve wanneer deze maatregelen geautoriseerd zijn door de nationale wetgeving van het land waar u verblijft en u expliciet dergelijke instructies hebt gegeven.
- 8-6 Mocht het geval zich voordoen dat u niet in de mogelijkheid bent uw keuze te verwoorden, moeten uw vooraf achtergelaten instructies met betrekking tot de zorg aan het eind van uw leven worden nagekomen binnen de grenzen van de nationale wetgeving van het land waar u verblijft.
- 8-7 U hebt het recht op respect en inachtneming van uw religieuze overtuigingen en wensen zoals aangegeven gedurende uw leven over de maatregelen rond zorg en behandeling van uw lichaam na uw dood.

¹ wettelijke voorschriften rond het levensbeëindiging variëren van land tot land.

Recht op compensatie

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, blijft u het recht op compensatie behouden in geval van misbruik, mishandeling of verwaarlozing.

Artikel 9

- 9-1 U hebt het recht op steun of het weigeren van steun wanneer u zichzelf in een situatie van mishandeling of misbruik bevindt, of er nu sprake is van thuiszorg of zorg in de institutionele setting.
- 9-2 U hebt het recht te verwachten dat zorgprofessionals getraind zijn op het herkennen van signalen van misbruik en hier adequaat op reageren om u te beschermen tegen verder misbruik.
- 9-3 U hebt het recht geïnformeerd te worden over de wijze waarop u mishandeling en misbruik kunt rapporteren. U hebt het recht mishandeling en misbruik te melden zonder angst voor negatieve gevolgen en om te verwachten dat de autoriteiten gepast reageren wanneer u melding maakt. Dit recht is ook van toepassing op de mensen om u heen, in het bijzonder de personen die verantwoordelijk zijn voor uw zorg en hulp.

- 9-4** U hebt het recht te verwachten dat u beschermd wordt tegen een mogelijke situatie van mishandeling of misbruik wanneer u een klacht indient totdat de zaak volledig is onderzocht; dit betekent niet dat u ergens anders moet gaan wonen wanneer dit tegen uw wensen is.
- 9-5** U hebt het recht op behandeling om u in staat te stellen volledig te herstellen van ieder fysiek of psychologisch trauma dat u mogelijk hebt opgelopen als gevolg van de mishandeling of het misbruik. U moet de tijd krijgen te herstellen in uw eigen tempo.

Uw verantwoordelijkheden

Wanneer u ouder wordt en mogelijk afhankelijk wordt van anderen voor hulp en zorg, dient u:

Artikel 10

- 10-1** De rechten en behoeften van andere personen die in uw omgeving leven en werken en de algemene belangen van de samenleving waar u deel van uitmaakt te respecteren. Uw rechten en vrijheden moeten alleen worden beperkt door het belang om gelijke rechten van andere leden van uw samenleving te respecteren.
- 10-2** Het recht van verzorgers en personeel om met beschaafdheid benaderd te worden en te werken in een omgeving die vrij is van pesterij en misbruik te respecteren.
- 10-3** Te anticiperen op uw toekomst en verantwoordelijkheid te nemen voor de impact van uw acties of gebrek aan actie op degenen die voor u zorgen en uw naasten, in overeenstemming met de nationale wetgeving in het land waar u verblijft. Dit houdt in:

- 10-3.1** Een gepaste derde partij aanwijzen die beslissingen kan nemen en uw belangen kan behartigen.
 - 10-3.2** Van tevoren instructies achterlaten waarin uw keuzes met betrekking tot uw gezondheid en welzijn opgenomen zijn, waaronder zorg en behandeling gedurende uw leven en aan het eind van uw leven, en ook regelingen omtrent uw bezit en financiële zaken. Wanneer u niet in staat bent dit te doen, is het de taak van uw nabestaanden of aangewezen vertegenwoordiger om beslissingen uit uw naam te nemen waar mogelijk.
- 10-4** De relevante autoriteiten en de personen om u heen te informeren over een situatie van mishandeling, misbruik of verwaarlozing waar u getuige van bent (geweest) of die u zelf meemaakt.

50+ Hellas › <http://www.50plus.gr/english>

AGE Platform Europe › www.age-platform.eu

ANBO › <http://www.anbo.nl>

BIVA › <http://www.biva.de/>

Commune de Saint Josse › <http://www.stjosse.irisnet.be/index.php?id=50>

E.D.E. › <http://www.ede-eu.org/>

FIPAC › <http://www.fipac.it/>

FNG › <http://www.fng.fr/>

MZU › www.mzu.si

NIACE › <http://www.niace.org.uk/>

SPF Sweden › www.spfpension.se

Zivot 90 › <http://www.zivot90.cz/>

Deze Europese Charter is ontwikkeld door:

Europese partners:

- ★ AGE Platform Europe, project projectcoördinator
- ★ EDE – European Association for Directors of Residential Homes for the Elderly

Nationale partners:

- 50+ Hellas (Greece)
- ANBO (NL)
- BIVA (Germany)
- Commune de St Josse (BE)
- FIPAC (IT)
- Fondation nationale de Gérontologie (FR)
- Mestna Zveza Upokojencev (MZU, SI)
- NIACE (UK)
- Swedish Association of Senior Citizens (SPF, SE)
- ZIVOT 90 (CZ)

Met steun van het Europese Daphne III Programma dat gericht is op het voorkomen en bestrijden van geweld tegen kinderen, jongeren en vrouwen en op de bescherming van slachtoffers en risicogroepen.

